

Economia, Emprenedoria i Activitat Empresarial

Qualsevol ciutadà necessita comprendre el món en el qual viu i reflexionar de manera crítica sobre la informació que rep de l'entorn per entendre l'organització econòmica i social dels grups humans en els quals s'integra. D'aquesta manera, podrà convertir-se en part activa i constructiva de la societat i contribuir a trobar solucions als problemes que puguin sorgir en ella.

La realitat socioeconòmica té molts vessants, d'aquí la importància de connectar el coneixement que es genera des de diverses disciplines i des de l'àmbit de l'economia i de l'estudi de les empreses, amb el que succeeix en la realitat, per trobar respostes, prendre decisions i actuar amb formació, informació i responsabilitat.

La finalitat educativa de la matèria d'Economia, Emprenedoria i Activitat Empresarial està d'acord amb la Recomanació del Consell de 22 de maig de 2018 relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent, on es recull que les persones han de comprendre l'economia i les oportunitats socials i econòmiques.

Aquesta matèria de modalitat està plantejada per al primer curs de batxillerat General, tracta d'aportar els conceptes econòmics i empresarials necessaris perquè l'alumne tingui un suport teòric que li permeti realitzar anàlisis crítiques i fonamentades a partir de l'estudi de casos sobre la realitat econòmica actual, valorar els efectes que provoca en els diferents àmbits de la vida i aprofitar aquests aprenentatges per generar una actitud proactiva i compromesa amb la societat i de cerca d'un major benestar, tant col·lectiu com individual.

Es dissenya prenent com a referents els descriptors operatius que concreten el desenvolupament competencial esperat per a l'alumnat de batxillerat. Així mateix, el seu disseny té en compte els objectius fixats en la legislació vigent, contribuint a consolidar «l'esperit emprenedor amb actituds de creativitat, flexibilitat, iniciativa, treball en equip, confiança en un mateix i sentit crític».

La matèria parteix de l'adquisició de totes les competències clau per part de l'alumne en l'etapa d'educació primària i educació secundària obligatòria, però, de manera particular, de la competència emprenedora, de la competència ciutadana i de la competència personal, social i d'aprendre a aprendre. Aquestes es complementen aportant, d'una banda, elements que permeten comprendre el funcionament d'economia, de les empreses i del perfil de les persones emprenedores, així com aquells elements relacionats amb la reflexió crítica i constructiva i la proposta de solucions a problemes i reptes contemporanis amb una visió interdisciplinària.

Està organitzada entorn de l'adquisició d'unes competències específiques que proposen que l'alumne analitzi de manera crítica i reflexiva les aportacions de la

ciència econòmica, valorant la seva interrelació amb altres disciplines; que estudiï, des d'un enfocament interdisciplinari, el comportament de les persones i institucions respecte a la presa de decisions econòmiques, partint del problema de l'escassetat i els seus efectes; que se sensibilitzï i comprometi amb la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible; que identifiqui i valori les habilitats i competències que caracteritzen a les persones emprenedores per fer-les seves en la mesura en què així ho necessiti; que conegui i compregui les diferents estratègies empresarials, analitzant la seva evolució i distingint els nous models de negoci i que analitzi les transformacions socioeconòmiques relacionades amb la innovació i la revolució digital en l'activitat empresarial.

Els criteris d'avaluació van dirigits a comprovar el grau d'adquisició de les competències específiques, això és, l'acompliment a nivell cognitiu, instrumental i actitudinal, que pugui ser aplicat en situacions o activitats de l'àmbit personal, social i acadèmic amb una futura projecció professional.

Els sabers bàsics que contribueixen a adquirir les competències específiques s'organitzen en tres blocs, fent coincidir els seus títols amb la denominació de la matèria. El primer es vincula a aspectes econòmics i comprèn al seu torn dos apartats en els quals es recull el problema de l'escassetat i el tractament del problema econòmic i es tracten qüestions relacionades amb l'economia i les seves connexions amb altres disciplines, permetent realitzar una anàlisi de la realitat des d'una perspectiva més àmplia i integradora. El segon bloc de sabers, es lliga a l'emprenedoria i al coneixement de les persones emprenedores. Tracta de presentar a l'alumne aquelles habilitats i competències que són característiques de les persones amb iniciativa i sentit emprenedor veient en elles referents reals que els inspirin en el seu camí cap al futur. D'igual manera, cerca donar una visió objectiva i realista de les dificultats que poden trobar en aquest camí. El tercer i últim bloc, se centra en l'activitat empresarial i analitza les estratègies que porten cap a les empreses, així com els nous models de negoci tenint sempre present les novetats que existeixen en aquest camp com a conseqüència de la revolució tecnològica i digital.

Es pretén plantejar la matèria des d'una perspectiva teòrica i pràctica, aplicant els sabers a l'anàlisi de casos i recerques sobre la realitat empresarial, de manera objectiva. Conèixer i debatre estratègies empresarials a partir de l'estudi de casos reals i significatius permetrà que l'alumne prengui consciència de la importància de potenciar les qualitats pròpies i dels altres i fomentar actituds d'esforç, constància i superació, veient en aquests elements una aportació de valor tant individual com col·lectiu en el camí cap a l'aprenentatge i l'assoliment.

Competències específiques

1. Analitzar de manera crítica i reflexiva les aportacions de la ciència econòmica, valorant la seva interrelació amb altres disciplines, per entendre

la realitat des d'una visió integral i actuar com a ciutadans responsables, autònoms i compromesos.

La realitat econòmica actual és complexa, així com la solució als problemes i la presa de decisions en aquest àmbit, perquè intervenen moltes variables. Per això, és important que l'alumne, a través de l'estudi i l'anàlisi reflexiva, aconseguixi relacionar els coneixements de la ciència econòmica, i les seves dificultats per establir lleis generals que no siguin de caràcter probabilístic, amb els que ofereixen altres disciplines, ja siguin de l'àmbit de les ciències socials o d'altres àmbits. Aquesta connexió proporciona una visió més completa del món, permet comprendre millor els canvis en l'entorn econòmic i social i proposar solucions integrals a problemes econòmics com a ciutadans responsables, autònoms i compromesos.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL2, STEM4, STEM5, CPSAA1.2, CPSAA5, CC1, CE1, CE2.

2. Analitzar, des d'un enfocament interdisciplinari, el comportament tant individual com col·lectiu en la presa de decisions econòmiques, avaluant el problema de l'escassetat i els seus efectes, per comprendre els canvis econòmics i socials derivats d'aquest problema i actuar en conseqüència.

El problema de l'escassetat i els seus efectes és subjacent a tota la ciència econòmica i condiciona el comportament dels individus i la societat a l'hora de prendre decisions en aquest camp. L'anàlisi d'aquest problema des d'una perspectiva integral permetrà que l'alumne sigui capaç d'actuar i prendre decisions més rigoroses perquè seran fruit d'una anàlisi global, on haurà tingut en compte no sols variables econòmiques sinó unes altres de tipus sociològic, com la influència del comportament dels individus en la presa de decisions; de tipus psicològic, com l'anàlisi de les fallides en la presa de decisions racionals; o de tipus filosòfic i ètic, com la reflexió sobre la utilitat i la felicitat.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL2, STEM2, CPSAA1.2, CPSAA5, CC4, CE1, CE2.

3. Establir correspondències entre els objectius de desenvolupament sostenible i els aprenentatges adquirits a través de l'estudi de casos, analitzant-los amb ajuda d'eines econòmiques i empresarials per generar una actitud sensible i un comportament responsable i proactiu que contribueixi a donar resposta als reptes actuals.

Comprendre de manera pràctica la relació entre els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) i el desenvolupament econòmic i social, i analitzar-los amb eines econòmiques i empresarials permetrà a l'alumne prendre consciència de la importància d'aconseguir aquests objectius i donar resposta als

desafiaments mundials del segle XXI amb àmplia repercussió en l'àmbit econòmic.

L'anàlisi de situacions reals també permetrà que l'alumne se sensibilitzi i compregui que, amb accions senzilles, individuals o col·lectives, es pot millorar la societat i l'entorn.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: STEM2, STEM5, CPSAA1.2, CC4, CE1, CE2.

4. Identificar i valorar habilitats i competències que caracteritzen a les persones emprenedores dins de la realitat actual, analitzant els seus perfils i la seva manera d'afrontar els reptes, per reconèixer i potenciar les destreses emprenedores pròpies i aplicar-les a situacions reals de la vida.

Analitzar el perfil de la persona emprenedora actual requereix reflexionar sobre les competències personals i socials que són desitjables, com la creativitat, l'empatia, la capacitat d'iniciativa i d'enfrontar-se als reptes. També és necessari valorar i tenir en compte altres aspectes psicològics que influeixen en el desenvolupament d'aquest perfil, com les creences limitants que provoquen pors a l'hora d'emprendre, o la importància de les habilitats socioemocionals, que condicionen els pensaments i l'abast de l'assoliment.

És convenient aproximar l'alumne a persones emprenedores pròximes perquè sàpiguen reconèixer les seves qualitats i competències de manera que puguin adquirir o potenciar aquestes qualitats i competències amb formació i entrenament, per aplicar-les en la seva vida quotidiana.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CPSAA1.1, CPSAA1.2, CPSAA3.1, CC1, CC3, CE2.

5. Comprendre les estratègies empresarials, analitzant la seva evolució i distingint els nous models de negoci desenvolupats per entitats vinculades a diferents àmbits i sectors, per identificar la filosofia de les empreses, reconèixer les tendències i posar en valor, amb sentit crític, la seva activitat en la societat actual.

L'estratègia empresarial evoluciona i s'adapta als canvis econòmics i socials. Cal analitzar aquesta evolució i reflexionar sobre els nous models de negoci i les tendències de l'empresa en la societat actual, valorant amb esperit crític els canvis que s'estan incorporant, com la nova manera d'entendre el lloc de treball o les noves característiques del client, la qual cosa requereix de noves estratègies de negoci.

L'alumne, a través de l'anàlisi de casos concrets d'empreses podrà comprendre millor la visió i la filosofia de cadascuna d'elles i valorar els seus punts forts i

febles. L'anàlisi de casos pot tractar sobre grans empreses amb estratègies innovadores que han canviat el concepte d'empresa en el seu sector, o d'altres més petites i pròximes, la proposta de valor de les quals no és tan ambiciosa però sí efectiva en diferents entorns rurals, urbans, locals i globals.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL2, STEM2, CD1, CPSAA4, CC1, CC3, CE1, CE2.

6. Analitzar la transformació econòmica i social i les seves conseqüències, reconeixent la importància que tenen la innovació i la revolució digital en l'activitat empresarial, per comprendre les respostes que les empreses ofereixen als desafiaments actuals i proposar alternatives i noves solucions a aquests desafiaments.

La ràpida transformació tecnològica, econòmica i social està provocant canvis profunds en l'activitat empresarial la qual cosa obliga les empreses a adaptar-se i innovar per sobreviure en un món cada vegada més competitiu, donar resposta a problemes cada vegada més complexos i oferir solucions als desafiaments actuals.

Comprendre com les empreses estan duent a terme aquesta transformació permetrà a l'alumne avaluar els efectes de la revolució tecnològica i la transformació digital en l'economia, però també en altres àmbits com el del mercat de treball o l'organització social, podent plantejar alternatives i solucions per millorar els desajustaments des d'una anàlisi crítica.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL2, CCL3, STEM4, CD5, CPSAA4, CC4, CE1, CE2.

Criteris d'avaluació

Competència específica 1

1.1. Entendre la realitat partint de l'anàlisi crítica i reflexiva sobre les aportacions que ofereix la ciència econòmica valorant la seva interrelació amb altres disciplines i adquirint de manera que s'adquireixi una visió integral de la mateixa que afavoreixi l'assumpció de responsabilitats i compromisos.

Competència específica 2

2.1. Comprendre els canvis econòmics i socials des d'una anàlisi interdisciplinària sobre el comportament humà en el procés de presa de decisions i avaluant el problema de l'escassetat i els seus efectes, estimulants a l'alumne a actuar en conseqüència.

Competència específica 3

3.1. Mostrar actituds sensibles i comportaments responsables i proactius que contribueixin a donar resposta als reptes actuals a partir de l'estudi de casos reals establint correspondències entre la realitat i els aprenentatges adquirits.

3.2. Prendre consciència dels problemes globals i locals, analitzant-los a través d'eines econòmiques i empresarials i aportant possibles solucions.

Competència específica 4

4.1. Reconèixer i potenciar les destreses emprenedores pròpies, identificant i valorant prèviament les habilitats que posseeixen persones emprenedores pròximes i analitzant les seves competències a l'hora d'afrontar els reptes que se'ls presenten.

4.2. Afrontar reptes senzills de la vida quotidiana aplicant les destreses pròpies que caracteritzen a una persona emprenedora.

Competència específica 5

5.1. Reconèixer les tendències i identificar la filosofia de les empreses comprenent les estratègies empresarials dutes a terme per aquestes i analitzant la seva evolució, així com els models de negoci desenvolupats posant en valor, amb sentit crític, la seva activitat empresarial.

5.2. Distingir els nous models de negoci desenvolupats per empreses pertanyents a diversos sectors i àmbits analitzant les seves possibilitats i limitacions.

Competència específica 6

6.1. Comprendre les respostes que ofereixen les empreses als desafiaments actuals, analitzant la transformació econòmica i social que està experimentant la societat.

6.2. Proposar alternatives i noves solucions als desafiaments actuals, analitzant els efectes de la transformació econòmica i social i reconeixent la importància que té la innovació i revolució digital en l'activitat empresarial.

Sabers bàsics**A. Economia****1. L'escassetat i el problema econòmic**

- L'escassetat i les seves implicacions. El cost d'oportunitat. L'escassetat i l'eficiència. La paradoxa del valor, el valor d'ús i el valor de canvi dels béns.
- L'escassetat i els sistemes d'assignació de recursos. El funcionament del mercat.
- Les fallides del mercat i la intervenció del sector públic. Fallides del sector públic i les seves implicacions.
- El flux circular de la renda. Oferta i demanda agregada. Anàlisi de les interrelacions que existeixen entre els diversos elements i agregats de la realitat econòmica.
- L'entorn financer. Diners i transaccions. Planificació i gestió de les finances personals: risc i benefici.
- Els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) i els reptes econòmics actuals. Estudi de casos.

2. Economia i altres disciplines

- L'economia com a ciència social. Principals problemes per a l'anàlisi econòmica: la complexitat de la realitat i la incorporació de supòsits simplificadors. Dificultats per a l'establiment de lleis generals. La modelització matemàtica com a eina per a l'anàlisi econòmica.
- L'anàlisi econòmica i l'individualisme metodològic. Altres alternatives d'anàlisi de la realitat social. Perspectiva sociològica: el grup social com a unitat d'anàlisi econòmica.
- Els individus i el comportament racional. Fallides de la racionalitat. L'economia del comportament, la psicologia econòmica i la teoria de la decisió.
- Els agents econòmics i la maximització de la seva utilitat. Filosofia i economia: l'utilitarisme i la felicitat. La maximització del benestar social i el debat d'eficiència *versus* equitat, des d'un punt de vista ètic. El benestar social i la qualitat de vida des d'una perspectiva sociològica. El benestar en la psicologia positiva.
- Ciència econòmica i ecologia: canvi climàtic, el desenvolupament sostenible i l'economia circular.
- Anàlisi del model econòmic de les Illes Balears.
- Riscos, reptes i oportunitats de l'economia de les Illes Balears.

B. Emprenedoria

- La persona emprenedora i intraemprenedora. Competències, qualitats i hàbits. La intel·ligència emocional i la intel·ligència executiva.
- L'esperit emprenedor: cerca de necessitats i oportunitats. Entrenament de la creativitat i proactivitat.
- Creences sobre emprenedoria. La por d'emprendre: la gestió de l'error com una oportunitat per aprendre.
- Competències socials. Tipus i aplicació. La gestió de grups i la teoria de les relacions humanes.
- Autoavaluació de la persona emprenedora. Eines.

- Missió i visió de la persona emprenedora. Creació i posada en marxa del seu projecte emprenedor. Protecció de la idea, el producte i la marca.

C. Activitat empresarial

- La revolució tecnològica. El poder de la tecnologia. Els models de negoci.
- Mercat i clients. Màrqueting digital. Nous models de negoci.
- Cultura empresarial i gestió del talent. El lideratge. El paper de la dona en l'activitat empresarial.
- El lloc de treball. L'empresa del futur. Tendències.
- Estratègia i gestió de l'empresa. Transformació digital. Innovació. Sostenibilitat.
- Anàlisi de casos: anàlisi interna i externa. DAFO.

